

Briuselis, 2020 m. rugpjūčio 12 d.
(OR. en)

10109/20

Tarpinstitucinė byla:
2020/0165 (CNS)

FISC 171
ECOFIN 705
PREP-BXT 5

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2020 m. rugpjūčio 7 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENI

Komisijos dok. Nr.:	COM(2020) 360 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS DIREKTYVOS, kuria dėl apmokestinamųjų asmenų registravimo Šiaurės Airijoje iš dalies keičiama Direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2020) 360 final.

Priedama: COM(2020) 360 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 08 07
COM(2020) 360 final

2020/0165 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

**kuria dėl apmokestinamųjų asmenų registravimo Šiaurės Airijoje iš dalies keičiama
Direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2020 m. sausio 31 d. Jungtinė Karalystė išstojo iš Europos Sąjungos. Pagal Susitarimą dėl išstojimo¹ dabar Europos Sąjungai ji yra trečioji šalis.

Tačiau ES ir Jungtinė Karalystė susitarė dėl pereinamojo laikotarpio, kuris tęsis iki 2020 m. pabaigos. Šiuo laikotarpiu, *inter alia*, Jungtinėje Karalystėje ir toliau bus taikomi ES PVM teisės aktai².

Nuo 2021 m. sausio 1 d. ES PVM teisės aktai Jungtinei Karalystei nebebus taikomi. Tačiau tam, kad būtų išvengta realios sienos tarp Airijos ir Šiaurės Airijos, remiantis Protokolu dėl Airijos ir Šiaurės Airijos³ (toliau – Protokolas), kuris yra Susitarimo dėl išstojimo dalis, Šiaurės Airijai ir toliau bus taikomos su prekių tiekimu susijusios ES PVM teisės aktų nuostatos. Tačiau paslaugų teikimo srityje Šiaurės Airija kartu su likusia Jungtinės Karalystės dalimi bus laikoma nepriklausančia Europos Sąjungai.

Dėl to Šiaurės Airijoje neišvengiamai bus taikoma dviguba arba mišri PVM sistema: pagal PVM direktyvos⁴ V antraštinėje dalyje nustatytas taisyklės dėl apmokestinamųjų sandorių vietos prekių tiekimui, įsigijimui Bendrijos viduje ir importui Šiaurės Airijoje bus taikomos suderintos ES taisyklės, o toje pačioje teritorijoje teikiamoms paslaugoms ES PVM sistema nebus taikoma.

Siekiant užtikrinti tinkamą ES PVM sistemos veikimą, labai svarbu, kad apmokestinamieji asmenys, tiekiantys prekes Šiaurės Airijoje (įskaitant prekių tiekimą Bendrijos viduje) arba įsigyjantys prekes Bendrijos viduje (įskaitant neapmokestinamuosius juridinius asmenis), kaip nurodyta 214 straipsnyje, būtų registruojami PVM mokėtojais pagal ES taisykles. Tai taip pat būtina siekiant užtikrinti tinkamą neprivalomų specialių schemų, skirtų apmokestinamiesiems asmenims, teikiantiems paslaugas neapmokestinamiesiems asmenims arba vykdančioms nuotolinę prekybą prekėmis, veikimą.

Šiuo požiūriu svarbu, kad tie apmokestinamieji asmenys (ir atitinkamais atvejais neapmokestinamieji juridiniai asmenys) būtų registruojami Šiaurės Airijoje naudojant atskirą pagal ES taisykles suteiktą ES PVM mokėtojo kodą. Šis kodas skirsis nuo Jungtinės Karalystės PVM mokėtojo kodų (prasidedančių priešdėliu „GB“), kurie bus suteikti pagal Jungtinės Karalystės teisės aktus. Gali būti, kad šis ES PVM mokėtojo kodas turės būti suteiktas greta Jungtinėje Karalystėje taikomo PVM mokėtojo kodo, pavyzdžiui, jei įmonė užsiima ir prekių tiekimu, ir paslaugų teikimu Šiaurės Airijoje.

Įmonėms, visų pirma toms, kurios tiekia prekes į Šiaurės Airiją ir iš jos, turėtų būti aišku ir nesudėtinga suprasti, kurios taisyklės, t. y. Europos Sąjungoje ar Jungtinėje Karalystėje galiojančios taisyklės, turi būti taikomos. ES PVM mokėtojo kodas yra labai svarbus ES PVM sistemos veikimui, pvz., norint pagrįsti prekių tiekimo Bendrijos viduje neapmokestinimą PVM (sistemoje VIES), nustatyti taikytinas PVM grąžinimo procedūras (ar taikoma ES PVM

¹ Tarybos susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (OL C 384 I, 2019 11 12, p. 1).

² Žr. Susitarimo dėl išstojimo 126 ir 127 straipsnius.

³ OL C 384 I, 2019 11 12, p. 92.

⁴ 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1).

grąžinimo sistema⁵ arba 13-oji direktyva⁶), PVM mokėtojų grupes, trišalius sandorius ir grandininius sandorius (tarpinius veiklos vykdytojus), atsargų atšaukimo procedūras, 42 muitinės procedūrą, apsaugos sistemą (įsigijimo Bendrijos viduje vietą PVM mokėtojo kodą išdavusioje valstybėje narėje).

Todėl siūloma, kad PVM mokėtojo kodai Šiaurės Airijoje turėtų specialų priešdėlį „XI“. Naujas specialus priešdėlis yra reikalingas todėl, kad Šiaurės Airija neturi specialaus ISO 3166 dviraidsio kodo, kuris naudojamas PVM mokėtojo kodų priešdėliams ES nustatyti, kaip nustatyta PVM direktyvos 215 straipsnyje. Tačiau teritorijose, neturinčiose specialaus kodo, ISO numato galimybę naudoti X kodus, todėl racionalu pasirinkti kodą „XI“.

Pažymėtina, kad nors PVM direktyvos 214 straipsnyje nustatyta bendra prievolė registruoti PVM apmokestinamuosius asmenis (ir, kai taikytina, neapmokestinamuosius juridinius asmenis), esama galimybės, laikantis PVM direktyvos 272 straipsnyje nustatytų sąlygų, tam tikriems apmokestinamiesiems asmenims netaikyti šios ir kitų prievolių. Todėl Jungtinė Karalystė galėtų nuspręsti naudoti specialų priešdėlį registruojant tik tuos Šiaurės Airijos prekybininkus, kurie faktiškai vykdo ES vidaus prekybą prekėmis, ir jo nenaudoti registruojant, pvz., tas įmones, kurios tiekia prekes tik šalies viduje.

Kaip minėta, PVM mokėtojo kodas (su teisingu šalies priešdėliu) yra labai svarbus ES vidaus prekyboje. Galiojantis PVM mokėtojo kodas su teisingu priešdėliu dabar yra viena iš esminių sąlygų, kad prekių tiekimui Bendrijos viduje nebūtų taikomas PVM, kaip nustatyta PVM direktyvos 138 straipsnyje. Jis taip pat būtinas tam, kad pareiškėjai galėtų pasinaudoti ES PVM grąžinimo sistema.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Siūlomas „XI“ kodo naudojimas dera su numatomu jo naudojimu Šiaurės Airijoje muitų ir akcizų tikslais.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas dera su bendru Protokolo įgyvendinimu ir juo siekiama laiku ir tvarkingai pasiruošti ypatingam Šiaurės Airijos statusui Jungtinei Karalystei išstojus iš ES.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šia direktyva iš dalies keičiama PVM direktyva remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 113 straipsniu. Šiame straipsnyje nustatyta, kad Taryba, spręsdama pagal specialią teisėkūros procedūrą ir pasikonsultavusi su Europos Parlamentu bei Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu, vieningai priima nuostatas dėl valstybių narių netiesioginio apmokestinimo srities taisyklių suderinimo.

⁵ 2008 m. vasario 12 d. Tarybos direktyva 2008/9/EB, nustatanti Direktyvoje 2006/112/EB numatyto pridėtinės vertės mokesčio grąžinimo apmokestinamiesiems asmenims, kurie nėra įsisteigę PVM grąžinančioje valstybėje narėje, o yra įsisteigę kitoje valstybėje narėje, išsamias taisykles (OL L 44, 2008 2 20, p. 23).

⁶ 1986 m. lapkričio 17 d. Tryliktoji Tarybos direktyva 86/560/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų suderinimo – pridėtinės vertės mokesčio grąžinimo apmokestinamiesiems asmenims, kurie nėra įsisteigę Bendrijos teritorijoje, tvarkos (OL L 326, 1986 11 21, p. 40).

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pagal subsidiarumo principą, nustatytą Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 3 dalyje, veiksmų Sąjungos lygiu galima imtis tik tuomet, kai numatytų tikslų valstybės narės vienos negali deramai pasiekti ir dėl siūlomų veiksmų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti ES lygiu.

Atskiros valstybės narės negali nustatyti Šiaurės Airijai taikomų PVM procedūrų dėl tų procedūrų pobūdžio. Be to, PVM yra suderintas ES lygmeniu, todėl dėl iniciatyvos įvesti Šiaurės Airijai skirtą specialų kodą, naudotiną ES PVM sistemos tikslais, turi būti teikiamas Komisijos pasiūlymas iš dalies pakeisti PVM direktyvą.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas dėl Šiaurės Airijai skirtos specialaus kodo įvedimo atitinka proporcingumo principą, t. y. juo neviršijama to, kas būtina Sutartyse nustatytiems tikslams, visų pirma tikslui užtikrinti sklandų bendrosios rinkos veikimą Jungtinei Karalystei išstojus iš ES, pasiekti. Kaip ir atitikties subsidiarumo principui atveju be pasiūlymo iš dalies pakeisti PVM direktyvą valstybės narės negali išspręsti praktinių ypatingo Šiaurės Airijos statuso ES PVM sistemoje aspektų.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūloma direktyva, kuria iš dalies keičiama PVM direktyva.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturės neigiamo poveikio Sąjungos biudžetui.

Šiomis aplinkybėmis primenama, kad pagal Protokolo 8 straipsnio antrą pastraipą pajamos, gautos iš Šiaurės Airijoje apmokestinamų sandorių, Europos Sąjungai neperduodamos.

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

kuria dėl apmokestinamųjų asmenų registravimo Šiaurės Airijoje iš dalies keičiama Direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 113 straipsnį, ir Susitarimo dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos¹ 131 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę²,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę³,

laikydamosi specialios teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) remdamasi Susitarimu dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (toliau – Susitarimas dėl išstojimo), 2020 m. sausio 31 d. Jungtinė Karalystė išstojo iš Europos Sąjungos. Susitarime dėl išstojimo nustatytas pereinamasis laikotarpis, kuris baigiasi 2020 m. gruodžio 31 d. Iki tos dienos Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje toliau taikomi Sąjungos teisės aktai pridėtinės vertės mokesčio srityje (toliau – Sąjungos PVM teisės aktai). Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinei Karalystei arba jos teritorijoje nebebus taikomi Sąjungos PVM teisės aktai;
- (2) tačiau pagal Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos (toliau – Protokolas), kuris yra Susitarimo dėl išstojimo dalis, 8 straipsnį pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Sąjungos PVM teisės aktai ir toliau bus taikomi prekėms Šiaurės Airijoje⁴, kad būtų išvengta realios sienos tarp Airijos ir Šiaurės Airijos;
- (3) todėl apmokestinamųjų asmenų ir tam tikrų neapmokestinamųjų juridinių asmenų prekių sandoriams Šiaurės Airijoje bus taikomi Sąjungos PVM teisės aktai, o visiems kitiems sandoriams Jungtinėje Karalystėje, įskaitant sandorius, susijusius su Šiaurės Airija, bus taikomi Jungtinės Karalystės PVM teisės aktai;
- (4) siekiant užtikrinti tinkamą Sąjungos PVM sistemos veikimą, labai svarbu, kad atskiras PVM mokėtojo kodas būtų suteiktas kiekvienam apmokestinamajam asmeniui, tiekiančiam prekes Šiaurės Airijoje arba įsigyjančiam prekes Bendrijos viduje

¹ OL L 29, 2020 1 31, p. 7.

² OL C , , p. .

³ OL C , , p. .

⁴ Jei bus gautas Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 18 straipsnyje nurodytas demokratinis pritarimas tolesniam 8 straipsnio taikymui.

(įskaitant neapmokestinamuosius juridinius asmenis), kaip nurodyta Tarybos direktyvos 2006/112/EB⁵ 214 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose, arba apmokestinamajam asmeniui, siekiančiam pasinaudoti neprivalomomis specialiomis schemomis, skirtomis apmokestinamiesiems asmenims, teikiantiems paslaugas neapmokestinamiesiems asmenims arba vykdančioms nuotolinę prekybą prekėmis;

- (5) todėl siekiant atskirti apmokestinamuosius asmenis ir neapmokestinamuosius juridinius asmenis, kurių prekių sandoriams Šiaurės Airijoje taikomi Sąjungos PVM teisės aktai, ir asmenis, vykdančius kitus sandorius, dėl kurių jie yra registruoti PVM mokėtojais Jungtinėje Karalystėje, Šiaurės Airijoje turėtų būti įvesti atskiri PVM mokėtojo kodai su specialiu priešdėliu;
- (6) paprastai Sąjungos PVM mokėtojo kodų priešdėliai grindžiami šalių ISO 3166 dviraidžiu kodu. Šiaurės Airija toje sistemoje neturi specialaus kodo, tačiau teritorijose, neturinčiose specialaus kodo, ISO numato galimybę naudoti X kodus. Todėl tikslinga Šiaurės Airijai pasiūlyti naudoti kodą „XI“;
- (7) todėl Direktyva 2006/112/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2006/112/EB 215 straipsnis papildomas trečia pastraipa:

„Šiaurės Airija naudoja priešdėlį „XI“.“.

2 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2020 m. gruodžio 31 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.
Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio redakciją nustato valstybės narės.
2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja kitą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

⁵ 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1).